

OBSAH

Předmluva	3
I. ZA OSVÍCENSKÉHO ABSOLUTISMU	5
1781, 14. července F. M. Pelcl o nové úpravě cenzury	5
1781, 1. září Patent o poddanosti a vrchnostenské moci	6
1781, 20. listopadu Z cirkulárního spisu královéhradeckého biskupa Jana Leopolda Haje	10
1782 O potřebě zrušit cechy	14
1783, 1. júla Úvodné oznámenie o vydávaní Prešpurských novin	16
1783, 22. srpna Jiří Ribay a Josef Dobrovský navazují literární styky	17
1783, 13. prosince Z pastýřského listu Josefa II. úřednictvu	22
1783 Invektiva K. H. Tháma proti odrodilé šlechtě	24
1785, 27. srpna Zákaz dovozu zahraničních výrobků	26
1785 Výzva J. Ch. Schubarta k sedlákům, aby seli jetel	28
1785 O nové pojetí husitství	31
1786, 8. januára Výroba plátna a pestovanie ľanu a konope na Orave	34
1786, 28. dubna Mzdová stávka tkalců sukna v brněnské manufaktuře	36
1786 Rozhodnutí pražských vlastenců vybudovat samostatné české divadlo	39
1787, 7. července Založení rafinerie třtinového cukru na Zbraslavi	40
1787, 16. září Stížnost domkářů děčinského panství na vrchnost	40
1787, 15. prosince Manufakturní tabeľa jilemnického panství z r. 1787	42
1787 Vznik bernolákovskej spisovnej slovenčiny	43
1787 Ze sociálně politického myšlení tzv. blouznivců	46
1788, 15. apríla Propagovanie pestovania zemiakov na Slovensku	47
1788, 13. září Boj Společnosti nauk za svobodu vědy proti státnímu zásahu	48
1789, 10. února Patent berní a urbaniální	52
1789 Rovnost všech lidí a budoucnost šlechty	58
1789 Stav populace v Čechách r. 1789	59
II. ÚDOBÍ POLITICKÉ REAKCE ZA VELKÉ FRANCOUZSKÉ REVOLUCE A ZA NAPOLEONSKÝCH VÁLEK	61
1790, březen Moravští a slezští stavové o úpadku země za vlády císaře Josefa II.	61
1790, 21. července Leopoldův patent k upokojení poddaných, kteří se po zrušení berního a urbaniálního patentu srocují a nechtějí konat roboty a platit daně	63

1790	Protipanské prejavy poddaných na Slovensku	65
1790	Úprava poddanských pomerov na Slovensku po smrti Jozefa II.	68
1790	Prvý maďarizačný zákon uhorský	70
1790	Základný zákon uhorských evanjelikov, čiže zákon o náboženstve	71
1790	Sociální hodnota brambor a návod k jejich pěstování	74
1791	Sociální pohyb domkářů a podruhů na panství poděbradském . .	78
1791, 7. a 14. května	Požadavek zavedení českého jazyka do škol a úřadů	81
1791, 25. září	Z řeči Josefa Dobrovského k Leopoldovi II.	83
1791	Domácka výroba na Slovensku na konci 18. storočia	84
1792, 13. března	Stav zemědělské techniky ke konci 18. století	85
1793, 4. ledna	Zpráva litomyšlského vrchního krajskému hejtmanu chrudimskému o ideách svobody a rovnosti, šířících se na panství	88
1793, 12. října	Obrana poddaných a výklad o vzniku roboty násilím	90
1793	Tzv. Manifest tajného Národního konventu josefínských svo- bodných Čechů	92
1794	Republikánske hnutie v Uhorsku na konci 18. storočia	93
1794	Budějovický secí stroj	94
1794	Joachym Sternberg o nevolnictví v Rusku	96
1795, 12. septembra	Slovenské čipkárstvo a obchodné pomery koncom 18. storočia	98
1797, června a 17. července	Z tzv. helvetskej rebelie r. 1797	100
1799, 17. októbra	Žaloby obyvateľov poddanského mestečka proti ne- právostiam jeho predstaviteľov	102
1799	Tažení ruských vojsk pražskými městy	105
1799	Zvyšovanie robotných povinností po zrušení nevolníctva	106
1800	Pestovanie ovci na západnom Slovensku	107
1800	Veľkostatkárské priemyselné podnikanie na Slovensku	109
1801, 15. novembra	Pokusy o založenie slovenskej učenej spoločnosti	113
1804, 17. října	Severočeští obchodníci se sklem o poměrech ve sklářské výrobě a odbytu	117
1806	Josef Jungmann o šlechtě a lidu	121
1807	Ilegálna maďarizácia	122
1807	Úprava mier a peňažnej jednotky v Uhorsku	124
1810, 2. února	Z Bolzanovy řeči k akademické mládeži o tom, co je vlast a vlastenectví	125
1810, 9. února	Jungmann o budoucnosti Slovanů a o české politice vůči vídeňskému absolutismu	128
1810, 12. novembra	Dvojitý útlak poddaných	129
1811	Státní bankrot r. 1811	133
1811	O výhodách Buquoyova parního stroje	136
1813, 21. januára	Cenník remeselných vecí a prác, ako aj miezd slu- žobnej čelade pre Nitriansku stolicu	137

1813, 5. a 9. marca Priemyselny ruch na západnom Slovensku (manufaktúra)	141
1814 Slovenský obchod v rámci cechovných pomerov	146
1815, 2. ledna Kašpar Sternberg o potrebe politických zmien po válkách napoleonských	148

III. NA KONCI MANUFAKTURNÍHO STADIA A V POČÁTCÍCH PRŮMYSLOVÉ REVOLUCE 150

1816, 4. července Schůze nezaměstnaných dělníků brněnských soukenek	150
1817, květen Božkovo oznámení pokusů s parolodí a parovozem	153
1817 Bratislava střediskem spolupráce mladé básnické a vědecké generace české a slovenské	155
1818, 25. dubna Provolání k založení Národního musea	157
1818, 19. září Výzva Jos. Vojt. Sedláčka k zakládání čtenářských spolků	158
1818 Stažnost poddaných mestečka Malaciek a okolitých obcí proti zemskému panstvu	160
1819, 23. března Pokus brněnských dělníků o rozbíjení postřihovacích strojů	162
1819, 25. prosince Palacký o národní svobodě a evropské reakci	164
1820 Sedliacka vzbura na západnom Slovensku	167
1821, březen Oběžný a výhružný list z poslední robotní vzpoury na Moravě	170
1825, 24. června Protest poddaných proti spásání úhorů panským ovčím dobytkem	171
1826 Resslerův vynález lodního šroubu	173
1827 Stav textilní výroby v Čechách na počátku 19. století	177
1827 Cajkářská manufaktura ve Kdyni v Čechách	179
1828, 22. prosince Zpráva o nezaměstnanosti na severní Moravě	184
1829 „Ruchadlo“ — nový český pluh	186
1830, 11. března Vítkovické železářny si zajišťují dodávku kamenného uhlí	188

IV. V OBDOBÍ PŘÍPRAV BURŽOAZNÍ REVOLUCE

1831, 1. ledna Vznik Matice české	191
1831, august Roľnícke povstanie na východnom Slovensku r. 1831	193
1831 Revoluční vření na českém venkově v letech 1830—1831	196
1831, 18. prosince Odsouzení carského Ruska P. J. Šafaříkem	199
1832, 20. února Počátky řepných cukrovarů	202
1832, 30. října Ilegální přeprava polských revolucionářů	204
1833, 5. března Založení Jednoty k povzbuzení průmyslu v Čechách	207
1833, 23. augusta Školské pomery na Slovensku	208

1833 O stále slovenské divadlo a rozsiahlejšiu možnosť zárobku pre mešťanov	209
1834, 3. februára Návrhy na účinné uskutočňovanie maďarizácie	211
1835, 16. ledna Upevňování bratrských styků mezi Čechy a Slováky	214
1835, 12. února Zřízení nedělní řemeslnické školy ve Zbraslavi	215
1835, 1. července Josef Jungmann o důležitosti slovníku českého jazyka	218
1836 Úprava poddanských pomerov v Uhorsku a na Slovensku	219
1836 Slovenský príspevok k rozvoju slovanskej vzájomnosti	223
1837, 2. února Nové úkoly české vědy a kultury	229
1837, 30. srpna Význam cukrovky pro rozvoj zemědělství	232
1838, 5. februára Návrh B. Vrchovského na zriadenie Slovenského ústavu a na založenie Matice slovenskej	235
1838, 27. dubna Budování železnic na Moravě a putování chudiny za prací	238
1838, 30. srpna Počátky moravského strojírenství	240
1838, 9. prosince Výhružný dopis pražskému nejvyššímu purkrabí	242
1839–1840 Prvá politická akcia slovenská	242
1840, 5. února První český bál v Praze	249
1840, 1. června Dětská práce v továrnách	251
1840 Maďarizácia cirkevného života	254
1840 Rozvoj obchodného podnikania v Uhorsku	255
1841, 25. října Reakční zřízení rakouských universit	258
1841 Žiadosť o zriadenie katedry slovenskej reči a literatúry na peštianskej univerzite	260
1843, 7. března Počátky národního probuzení na Těšínsku	262
1843, 8. března Metternichův postup vůči národním hnutím v Rakousku	265
1844, 18. júna L. Štúr Čechom o vzniku spisovnej slovenčiny	268
1844, červen - červenec Povstání textilních dělníků roku 1844	271
1844, 8. a 9. července Srážka železničních dělníků s vojskem u Prahy	275
1844 O rozšíření práv nešľachtického obyvateľstva	279
1844 Poddanské povinnosti pri verejných prácach	280
1844 Vrúst populace na Moravě a ve Slezsku v letech 1812 – 1844	281
1844 – 1845 Počátky Repealu	283
1845, 14. oktobra Hnutie pre zakladanie ľudových peňažných ústavov	284
1845 Austroslavistická politika české buržoazie	285
1845 Pokusy o priemyselné podnikanie Slovákov	287
1845 – 1846 L. Štúr rodákom o príčinách vzniku spisovnej slovenčiny	289
1846, 18. ledna Úkoly a poslání Měšťanské besedy	294
1846, 15. a 19. února Nové pojetí slovanství u Havlíčka	296
1846, 16. března Neúroda brambor a bída venkovské chudiny	299
1846, 7. června Tajný policejní dohled nad pražským továrním dělnictvem	300
1846, 9. července Činnost pražské spořitelny	302
1846, 31. júla Národohospodárske náhľady štúrovcov	305

1846, 24. listopadu	Parní mlýn na Smíchově	307
1846, 14. prosince	Císařské rozhodnutí o výkupu robot a desátků	309
1846	Pokroky zemědělské výroby před rokem 1848	311
1846 – 1847	Neúroda, hlad a bída v předvečer buržoáznej revolúcie	313
1847, 30. dubna	O robotní a námezdní práci v zemědělství	316
1847, 16. června	Sociální postavení lidových vrstev a růst jejich politické aktivity	317
1847, 21. decembra	Boj L. Štúra za zrušenie poddanstva v Uhorsku	319
1847,	Boj proti pijanstvu	324
1847	Pokus o založenie vrcholnej kultúrnej organizácie na Slovensku	325
1847	Revolučne-demokratické prejavy štúrovskej generácie	327
1847	J. E. Vocel o hospodářské politice české buržoazie vůči ostatním slovanským národům	329
1848, 10. januára	Výroba železa na Slovensku	333

V. REVOLUČNÍ LÉTA 1848 a 1849

1848, počátek března	Počátky revolučního hnutí v českých zemích	336
1848, 11. března	Požadavky české buržoazie	337
1848, 15. března	Vyhlášení ústavnosti	341
1848, 15. března	Požadavky pražských vysokých škol	342
1848, 27. marca	Roľnícke nepokoje medzi slovenským ľudom	343
1848, 28. března	Patent o zrušení roboty	345
1848, 28. března	Nespokojenost studentstva s vyřízením jeho petice	346
1848, 31. března	Nezaměstnanost obyvatelstva v Krušnohoří	347
1848, 31. marca	Hlas L. Štúra o úlohách Slovákov na začiatku buržoáznej revolúcie	348
1848, 6. dubna	Požadavky moravského lidu a jeho poměr k Čechům	350
1848, 8. dubna	Kabinetní list císařův z 8. dubna	352
1848, 11. dubna	Palackého psaní do Frankfurtu	355
1848, 11. dubna	Zřizování národních gard	360
1848, 14. dubna	Odpírání robot v Prácheňském kraji	361
1848, 14. apríla	Marcová revolúcia v Uhorsku a aprílové zákony	363
1848, 19. dubna	Národnostní zápasy na Moravě a ve Slezsku	369
1848, apríl	Slovenské požiadavky po marcovej revolúcii	372
1848, 1. května	Slabost buržoazní revoluce v Čechách a v Rakousku	374
1848, 2. května	Žádost venkovského lidu o bezplatné zrušení roboty	377
1848, 11. mája	Politický program slovenský roku 1848	378
1848, 12. mája	Banické nepokoje na Slovensku	383
1848, 19. května	Zesílený odpor proti vykonávání roboty	386
1848, 24. května	Požadavky textilních dělníků	387
1848, 2. června	Slovenský sjezd v Praze	390
1848, 7. júna	Slovenská otázka na Slovanskom sjazde v Prahe	392

1848, 8. června	Situace přadláků a tkalců v Podkrkonoší	394
1848, 11. června	Praha v předvečer povstání	395
1848, 12. června	Manifest Slovanského sjezdu k evropským národům	398
1848, 12. června	Počátek pražského červnového povstání	402
1848, 23. června	Nástup reakce po porážce pražského červnového povstání	405
1848, 24. června	Nepřátelská politika německé buržoazie vůči německému pracujícímu lidu	408
1848, 24. června	Politické zrání radikálních demokratů	410
1848, červen	Sociální útlak a požadavky venkovské chudiny	412
1848, 7. – 14. července	Úsilí radikálních demokratů o řešení sociální otázky	417
1848, 30. srpna	Reakční charakter austroslovanské politiky	422
1848, 7. září	Zákon o zrušení poddanství	427
1848, 30. září	Programové prohlášení radikálních demokratů	429
1848, september a október	Prvá výprava slovenských dobrovolníků v jeseni 1848	431
1848, 5. října	O poměru Čech a Rakouska k Německu z hlediska hospodářského	437
1848, říjen	Význam revoluce pro vývoj naší literatury	444
1848, 12. října	Postoj české liberální buržoazie k vídeňské říjnové revoluci	446
1848, 29. a 30. října	Vystoupení brněnského dělnictva k podpoře vídeňské revoluce	449
1848, před 18. prosincem	Vzrůst lidových sympatií k maďarským revolucionářům a odporu k rakouské reakci	451
1848, konec roku	Bakuninovo Provolání ke Slovanům	452
1848	Předvídané vítězství socializmu Št. M. Daxnerom	457
1848, od decembra do marca 1849	Tzv. zimná výprava slovenských dobrovolníků	459
1849, počátek února	Revoluční výzva k odpírání rekrutů	462
1849, 19. marca	Slovenský prosbopis o uznanie slovenského národa	463
1849, březen	Soustředěný útok reakce proti revolučnímu hnutí v Rakousku	466
1849, březen – duben	Protivládní a revoluční nálada v Praze z jara 1849	468
1849, duben – květen	Poslední revoluční pokus o odvrácení reakce	472
	Tematický rejstřík	475
	Tabulka starých měr, vah a mincí	481
	Seznam vyobrazení	483